

NORSK LOVTIDENDE

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 47	Utgitt 5 desember	1934
--------	-------------------	------

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet.

28 aug.

Med hjemmel i luftfartslovens kap. 7 — om luftfart til og fra utlandet — (kfr. kongelig resolusjon av 22 april 1932 F punkt 2) har Forsvarsdepartementet 28 august 1934 fastsatt følgende tollandingsplasser for luftfartøier:

For landfly:

	Lengde	Bredde N.
Kjeller (flyveplass)	0° 19' Ø. (Oslo meridian)	59° 58'
Værnes (ekserseplass)	0° 13' »	63° 27'

For sjøfly:

Halden	0° 40' Ø. (Oslo meridian)	59° 07'
Sarpsborg	0° 23' » —»—	59° 17'
Fredrikstad	0° 14' » —»—	59° 13'
Moss	0° 04' V. —»—	59° 26'
Oslo	0° 00' » —»—	59° 55'
Drøbak	0° 05' » —»—	59° 40'
Drammen	0° 30' » —»—	59° 44'
Holmestrand	0° 24' » —»—	59° 29'
Horten	0° 14' » —»—	59° 25'
Tønsberg	0° 18' » —»—	59° 16'
Sandefjord	0° 29' » —»—	59° 07'
Larvik	0° 41' » —»—	59° 03'
Brevik	1° 01' » —»—	59° 04'
Porsgrund	1° 04' » —»—	59° 08'
Skien	1° 07' » —»—	59° 12'
Langesund	0° 58' » —»—	59° 00'
Kragerø	1° 18' » —»—	58° 52'
Risør	1° 29' » —»—	58° 43'
Tvedestrand	1° 47' » —»—	58° 37'
Arendal	1° 57' » —»—	58° 27' 30"
Grimstad	2° 07' » —»—	58° 20'
Lillesand	2° 00' » —»—	58° 15'
Kristiansand	2° 43' » —»—	58° 09'
Mandal	3° 16' » —»—	58° 01'

28 aug.	Farsund	3° 54' V. (Oslo meridian)	58° 06'
	Flekkefjord	4° 03' » —»—	58° 18'
	Egersund	4° 43' » —»—	58° 27'
	Sandnes	4° 59' » —»—	58° 50'
	Stavanger	4° 58' » —»—	58° 58'
	Skudeshavn	5° 27' » —»—	59° 08'
	Kopervik	5° 26' » —»—	59° 17'
	Haugesund	5° 27' » —»—	59° 25'
	Odda	4° 09' » —»—	60° 04'
	Bergen	5° 24' » —»—	60° 23'
	Florø	5° 40' » —»—	61° 36'
	Ålesund	4° 36' » —»—	62° 28'
	Molde	3° 38' » —»—	62° 43'
	Kristiansund	2° 58' » —»—	63° 07'
	Trondheim	0° 20' » —»—	63° 26'
	Levanger	0° 35' Ø. —»—	63° 45'
	Steinkjer	0° 46' » —»—	64° 01'
	Namsos	0° 46' » —»—	64° 28'
	Mosjøen	2° 28' » —»—	65° 50'
	Sandnessjøen	1° 55' » —»—	66° 01'
	Mo	3° 25' » —»—	66° 19'
	Bodø	3° 40' » —»—	67° 17'
	Svolvær	3° 51' » —»—	68° 14'
	Harstad	5° 50' » —»—	68° 48'
	Narvik	6° 42' » —»—	68° 26'
	Tromsø	8° 15' » —»—	69° 39'
	Hammerfest	12° 58' » —»—	70° 40'
	Vardø	20° 23' » —»—	70° 22'
	Vadsø	19° 02' » —»—	70° 04'
	Kirkenes	19° 19' » —»—	69° 44'

24 novbr. **Skrivelse fra Socialdepartementet.**

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 med enkelte redaksjonelle endringer Hurum herredstyes beslutning i møte 1 november 1934 om forandring i § 2 i den gjeldende vedtekt angående lukningstid for utsalgssteder i Hurum herred og ladestedet Holmsbu, Buskerud fylke.

Forandringen gjelder inntil videre fra og med 17 desember 1934.

Vedtektens § 2 skal herefter lyde således:

§ 2. Hverdager holdes alle utsalgssteder i herredet og Holmsbu lukket fra kl. 18,30 til kl. 8,30.

Herfra gjelder følgende undtagelser for hele herredet med Holmsbu:

1. Jul-, nyttårs-, pinse- og jonsokaften lukkes kl. 16. 24 novbr.
2. De 2 siste hverdager før julaften lukkes kl. 20.
3. 1 og 17 mai holdes lukket hele dagen.

Skriv frå Landbruksdepartementet.

24 novbr.

I samhøve med lov nr. 4 frå 9 juli 1926 § 3, 2dre leden, godkjenner departementet eit av Voss heradstyre i Hordaland fylke 4 oktober 1934 gjort vedtak um at eigar eller innehavar av hund i dette herad skal halda hunden i band eller forsvareg innestengd eller inngjerd i den tid bufe beiter.

Dette skal likevel ikkje gjelda vanlege gardshundar eller når det vert godtgjort at hunden under lovleg jakt på forsvareg måte har fylgje med eigar eller innehavar.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

24 novbr.

I henhold til bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 11 desember 1924, jfr. §§ 65 og 66 i lov om brandvesenet av 15 august 1908, skal departementet bestemme at brandloven skal være gjeldende for strøket innenfor Fagernes bygningskommune i Opland fylke, og at dette strøk skal overgå til egen kommune i brandvesenets anliggender.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

24 novbr.

I henhold til § 3 i lov om bygningsvesenet av 22 februar 1924 approberes som gjeldende inntil videre de av Nansetløyken bygningskommunestyre i møte 13 juli og 25 oktober 1934 vedtatte bygningsvedtekter for Nansetløyken bygningskommune, Vestfold fylke, dog med en del forandringer, hvorefter vedtektene skal lyde således:

Ad § 12.

Som bygningschef og reguleringschef fungerer en av bygningskommunestyret med fylkesmannens godkjennelse beskikket ingeniør.

Ad § 13, 1.

Bygningsrådet skal bestå av lensmannen i Hedrum, helserådets ordfører, brandchefen og 4 av bygningskommunestyret valgte medlemmer samt bygnings- og reguleringschefen. En av de valgte medlemmer skal tilhøre bygningskommunestyret.

Ad § 23, b.

I Nansetløyken bygningskommune skal overalt anvendes åpen bebyggelse undtagen i strøk som ved eventuell vedtagelse av byplan blir bestemt til industristrøk eller til rekkebebyggelse. Sammenbygning av dobbelthus er tillatt, hvor

24 novbr. bygningsrådet finner at det ikke ødelegger karakteren av den åpne bebyggelse, og under iakttagelse av lovens bestemmelser om brandvegg og forsåvidt angår trehus også bestemmelsene i § 114 om trebygningers areal.

Ad § 26, i.

Ingen tomt for boligbygning må, uten at bygningsrådet finner at der foreligger særlige grunner herfor, bebygges med mer enn $\frac{1}{4}$ -part av arealet innenfor den regulerte bygge-linje.

Ad § 47.

Når ny gate anlegges av kommunen i større bredde enn anført under § 46, skal eierne av de tilstøtende grunner erstatte denne dens utlegg ved erhvervelsen av den grunn som er nødvendig til gaten — heri innbefattet alle utgifter til ekspropriasjon og ulempeerstatning — dog bare til en gatebredde av 20 m, forsåvidt gaten kan bebygges på begge sider, i motsatt fall 10 m, dog må utgiftene hermed ikke stå i misforhold til de fordeler eller den verdiforøkelse som de til gaten eller plassen støtende eiendommer opnår ved foranstaltningen. Spørsmålet herom avgjøres ved skjønn, hvorved det samtidig kan pålegges grunneier hvis eiendom ikke støter direkte til gaten, men bare har adkomst til den, å delta i utgiftene i forhold til den verdiforøkelse hans eiendom opnår ved gatanlegget.

Ad § 57.

Hvad som i denne paragraf er bestemt om faste eiendommer og hjemmelsbrev på solgte eiendommer skal også gjelde ved bygsel og festebrev.

Ad § 61.

Ingen grunn må bebygges med bygning bestemt til opphold for mennesker uten at der til enhver tid er tilfredsstillende adgang til godt og tilstrekkelig drikkevann. Det samme gjelder om bygning som er bestemt for dyr. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet av helserådet.

Ad § 63.

Efter innhentet uttalelse fra bygningsråd og helseråd kan bygningskommunestyret forby at gassverk, cellulosefabrikk, fabrikk for tilvirkning av benmel og sildolje, kruttverk og lignende anlegges i bygningskommunen.

Ad § 94.

1. Heisesjakter, som inne i bygning forbinder flere etasjer, må som regel ikke anbringes i nærheten av ildsteder eller rum med ildsfarlige bedrifter, og må ha ildfaste vegger, som kun er forsynt med de nødvendige dører og

lysåpninger. Inne i sjakten må kun anbringes de til hei-24 novbr. sen hørende deler.

2. Materiale og tykkelse for de ildfaste sjaktvegger skal på forhånd godkjennes av bygningschefen.
3. Sjakten må ha jevne og glatte vegger og må være ildfast avdekket eller ført 20 cm over takflaten. Munner sjakten ut i gårdsplassen eller i det fri, kreves ikke avdekning med ildfast materiale.
4. Fra bestemmelsen om ildfaste sjaktvegger er undtatt:
 - a) Heiser anordnet i trappehus, eller som forbinder over hinannen liggende gallerier, platformer eller lignende.
 - b) Heiser som kun forbinder 2 over hinannen liggende etasjer, og som er således innrettet at de enten ved hjelp av stolen eller ved automatiske lemmer i øverste og nederste stilling helt lukker gulvåpningen.
 - c) Småheiser, hvorved forstås heiser som ikke kan betredes, og som i privathus forbinder 2 over hinannen liggende etasjer.
5. Gjennembrytning av gulv utenfor heisesjakt for motvekter eller lignende er kun tillatt når der mellom gulvene anbringes ildfaste mantler i hele etasjehøiden. Ved styreinnretninger må styretauget eller stangen anbringes i tettsluttende hylse i gulvet.
6. Lysåpninger i sjaktvegger skal være forsynt med vinduer som ikke kan åpnes inn mot sjakten. De må heller ikke kunne åpnes av uvedkommende. Lysåpninger som ikke vender ut mot det fri, skal være forsynt med minst 10 mm tykt ildfast glass i ildsikker innfatning.
7.
 - a) Heiser ved hvilke sjakt ikke fordres, skal på annen betryggende måte innhegnes så mennesker ikke kan komme til skade.
 - b) Sådanne innhegning skal være av minst 2 m høide og — undtagen for de under 4 c) nevnte småheiser — av ildsikkert materiale. Består den av gitter, ståltrådnett eller lignende, må dette ikke ha større maskevidde enn 1 cm² medmindre avstanden mellom gitter og heisestol eller motvekt er så stor at større åpning kan tillates.
8.
 - a) Enhver inngangs- eller inntaksåpning i sjaktvegg eller innhegning skal være forsynt med dør som ikke kan slå inn i heisebanen.
 - b) Såfremt heisestol ikke befinner sig foran døråpningen, må døren ikke kunne åpnes utenfra uten anvendelse av spesiell nøkkel.
 - c) Døren må være selvlukkende såfremt den ikke står i sådant avhengighetsforhold til heisestolen at ingen

24 novbr.

fare kan befryktes. Bestemmelsene i punkt b) og c) gjelder ikke dør for inntaksåpning som ligger minst 80 cm over gulvet.

9. Dører til ildfaste sjakter skal være ildfaste, enten av tre med tett jernbelegg på begge sider eller av annen godkjent ildfast konstruksjon. Vender døren ut i det fri, bortfaller denne bestemmelse.
10. Hvor der fordres nøiaktig samarbeide mellom låsdeler på karm og dør, skal karmene være av tilstrekkelig solid jern.
11. Med undtagelse av de i post 4, c) omhandlede småheiser, må ingen heis tas i bruk uten uttrykkelig skriftlig tillatelse fra bygningschefen. Før sådan tillatelse gis, skal den underkastes en spesiell kontroll. Videre skal vareheiser kontrolleres hvert år, personheiser med høist $\frac{1}{2}$ års mellomrum. Den for sådan prøve nødvendige montørhjelp og anordning bekostes av eieren. Bygningschefen kan til denne kontroll søke sakkyndig hjelp i den utstrekning man finner det nødvendig. Dog må omkostningene herved ikke overstige:

For nyanlegg av personheiser	kr. 30,00
» » » vareheiser	» 20,00
» periodisk eftersyn, samt kontroll efter reparasjon	» 15,00

Ad § 97, 2.

Bygningsrådet kan forlange at der på tak skal anbringes snefangere og stiger av ildfast materiale for brandvesenet.

Ad § 137.

Ethvert byggeforetagende skal foreståes av en av bygningsrådet godkjent fagmann under sådant ansvar og på sådan måte som bestemt i bygningslovens § 137. For mindre arbeider kan bygningsrådet dispensere fra denne bestemmelse.

Ad § 146.

Helserådet kan påby foranstaltninger for avledning av grunn-, over- og spillvann fra tomter, også sådanne som ikke er eller aktes bebygget.

Ad § 150.

Ubebyggede tomter skal holdes i ryddig og ordentlig stand og kan, hvis forholdene tilsier det, forlanges inngjerdet.

26 novbr.

Skriv frå Justisdepartementet.

Etter fullmakt gjevi ved kongelege resolusjonar frå 16 januar 1925 og 19 august 1932 har departementet i samhøve med lov nr. 1 frå 6 juni 1891 um politivedtekter for heradene i riket, lov frå 22 mai 1875 um retten til å halda dramatiska

og andre offentlege framsyningar m. v. og lov nr. 3 frå 17 26 novbr. juni 1932 um tillegg til politilovgjevingi, stadfest vedtaket åt Skjåk heradstyre, Opland fylke, i møte 27 januar, 28 februar og 24 oktober 1934 um ny politivedtekt for heradet.

Vedtekti lyder so:

§ 1. På eller nær offentleg veg — her medrekna kvar veg, plass, bru eller liknande som er etla eller nytta til ålmen ferdsel — må folk ikkje flokka seg saman, fara med skråll og skrik eller ta seg til noko som meinkar ferdsla, skiplar ro og orden, skader, krenkjer eller er til meins for vegfarande folk.

På desse stader må ingen nytta eller by rusdrykk, spela kort eller dansa.

Musikk, song, offentlege møte og foredrag på offentleg veg skal vera forbode utan løyve frå politiet.

Prosesjonar, folketog og demonstrasjonar skal i god tid fyreåt meldast til politiet, som kann nekta løyve til slike tog når det finn grunn til det av umsyn til den offentlege orden.

Det er forbode utan grunn å lysa på vegfarande med strålar frå elektriske eller andre lykter slik at det blendar eller er til ulempe for dei.

§ 2. På og over offentleg veg må ingen kaste stein, skyte med gevær eller andre skytegreidor, brenne krut eller anna sprengto. Det same gjeld òg nær offentleg veg når ein kann ottast hestar vert skremde av det.

§ 3. Arbeid på eller nær offentleg veg og tømmerløyping over slik veg, som kann bli til hinder for ferdsla eller utsetja vegfarande for ulempe eller fåre, skal meldast i god tid til politiet, som kann ordna det som trengst til trygding av ferdsla.

§ 4. Fårlege dyr må ikkje gå lause på offentleg veg. Hundar som er sinte eller syner seg å vilja gjera forfang på folk eller fe ved å gneldre, gøy eller renne mot dei, pliktar eigaren eller den som har tilsyn med dei, å halda i band eller å ha munnkorg på.

Tispor skal haldast inne i paringstidi.

Ukjende hundar eller hundar som streifar rundt kann politiet ta og selja eller skyta dersom eigaren ikkje melder seg innan 12 dagar etter at han er varsla i eit eller tvo lokalblad.

Det er forbode å terga hundar eller hissa dei saman på offentleg veg eller plass.

§ 5. Lovleg oppsette plakatar eller kunngjeringar må ikkje rivast ned, flyttast eller tilsulkast.

26 novbr. Det er likeeins forbode å rissa i, måla, teikna eller skrive på hus, gjerde eller liknande som står inn til offentlig veg slik at det verkar skjemma eller usømeleg.

§ 6. Det er forbode å la hestar, krøter og svin drivast lause etter offentlig veg utan forsvarleg tilsyn. Hingstar og unghestar må ikkje gå lause i hamnegang som ligg inn til offentlig veg utan at det er så høgt gjerde rundt at dyri ikkje kan springa yver eller koma gjennom. Det same gjeld sinte uksar eller andre dyr som må reknast som fårlege.

§ 7. Ved skilauving og kjelkeaking på eller over offentlig veg må visast varsemd. På teikn frå køyrande skal vedkomande senke eller stoppe farten.

Politiet kann nekte aking, skeislauping, leik og spel på offentlig veg når dette er til ulempe for ferdsla.

§ 8. På eller nær offentlig veg må ingen kasta eller leggja frå seg ting som kann skjemma eller skada veg, grøyft, køyrereidskap eller er til ulempe for folk og fe som ferdast der (t. d. flaskor, glas, papir og liknande).

§ 9. Offentlege konsertar, framsyningar og tilstellingar av alle slag (sirkus, menasjeri, balletter, pantomimar, magiske framsyningar, panorama og liknande) kann ikkje heldast utan løyve frå politiet for kvar gong. Løyvet vert å gjeva til ein einskild ansvarleg person og politiet kann når som helst taka løyvet att.

For kvar slik tilstelling krev politiet inn ei avgift åt heradskassa frå kr. 2 til kr. 50 som må betalast fyreåt. Lensmannen fastsett kor stor avgift det skal vera.

Politiet og brandvesenet kann fastsetja nærmare reglar, som må etterkomast og tenestemennene deira må få den plassen dei treng.

Konsertar, opplysende foredrag og andre tilstellingar med velgjerande fyremål kann fritakast for avgift.

Kyrkjekonsertar kjem ikkje inn under denne vedtekt.

§ 10. Samkomor med dans, maskerade eller andre samkomor der fyremålet heilt eller for det meste er moro eller tidartroyte, må ha løyve frå politiet dersom det er tilgjenge for ein uavgrensa krins av personar eller folk som står i eit lag eller liknande samskipnad.

Løyve vert gjeve på det vilkår at det vert halde god orden både i lokalet og utanfor og at alt går sømeleg for seg.

Lensmannen kann i slike høve syrgje for at det er politi til stades. Utgiftene med dette må berast av dei som fær samkoma i stand.

§ 11. På offentlege møter, foredrag, framsyningar eller tilstellingar må ingen halda leven eller fara utilbørleg åt.

§ 12. Born under 15 år skal ikkje vera på offentleg 26 novbr. dans utan i fylgje med foreldre eller fyresette.

§ 13. Dersom nokon let vera å utføre det han er pålagd etter desse vedtekter, kann politiet syrgje for å få det gjort slik at skade og ulempe dette kunde medføre vert hindra.

Politiet kann likeeins gjera det som trengst til å hindre at brot på vedtektene vert utførde og til å få burt ulempor som fylgjer av brot på desse vedtektene. Umkostningar, som måtte koma på, skal berast av den skuldige.

§ 14. Brot mot desse vedtekter vert straffa etter § 339, 2 i straffelovi, dersom det ikkje kjem inn under strengare straffebod.

Desse vedtektene trer i kraft 4 vikor etter at dei er stadfeste.

Frå same tid sluttar dei gamle vedtektene for heradet, stadfeste ved kongeleg resolusjon frå 3 juni 1893, å gjelda.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

28 novbr.

Med hjemmel av § 44 i lov av 20 mai 1899 angående jakt og fangst, jfr. kongelig resolusjon av 25 september 1931, bestemmes at fredning av ærfugl i Sør-Trøndelag fylke forlenges til og med 15 mars 1935.

Overtredelse av bestemmelsen er belagt med straff.

Skriv frå Justisdepartementet.

29 novbr.

Etter fullmakt gjevi ved kongelege resolusjonar frå 16 januar 1925 og 19 august 1932 har departementet i samhøve med lov nr. 1 frå 6 juni 1891 um politivedtekter for heradene i riket, lov frå 22 mai 1875 um retten til å halda dramatiska og andre offentlege framsyningar m. v. og lov nr. 3 frå 17 juni 1932 um tillegg til politilovgjevingi, stadfest vedtaket åt Hjelmeland heradstyre, Rogaland fylke, i møte 1 august 1933 og 17 september 1934 um ny politivedtekt for heradet.

Vedtekti lyder so:

§ 1. På offentleg veg må ikkje folk strøyme saman og gjere uppstyr, heller ikkje drive spel, dans eller leik som skiplar den offentlege ro og orden, eller meinkar ferdsla på vegen, vegar, plassar, offentlege anlegg eller liknande som er for ålmenn ferdsle. Med offentleg veg meiner ein i denne vedtekti alle vegar, plassar, offentlege anlegg eller liknande som er etla til ålmenn ferdsle eller der det er ålmenn ferdsle. På slike stader (og under festar og samkomor, sjå §§ 11—12—13) må det heller ikkje vera slagsmål, skrik og skrål, høg-røysta tale eller onnor uhøvisk åtferd som er til mein for ferdafolk eller strider mot sømd og god sed.

29 novbr.

§ 2. Kortspel og njoting av rusdrykk er forbode på offentleg veg eller ubygd grunn som ligg inn til vegen. Same forbodet gjeld nyting av rusdrykk på dekk eller ope rom på farty som ligg inn til offentleg bryggje.

§ 3. Um folketog (skuletog undantekne) og andre prosjesjonar skal det i fyrevegen verte gitt melding til politiet (lensmannen).

§ 4. Politiet (lensmannen) kan setje forbod mot ferdsle på is, vatn, dammar og elvar når isen ikkje er trygg.

Politiet (lensmannen) kan heilt forby aking med kjelke og sparkstøyting på visse stykke av vegen.

§ 5. Det er forbode å hengje seg på vogner (bilar) eller anna kjørereidskap under kjøring. Sledar og handvogner må ikkje festast til kjøreninga utan at kjørearen gir løyve til det.

§ 6. Skjoting på eller innåt offentleg veg er forbode. Same forbodet gjeld bruk av fyrverkerisaker, krut og anna eksploderande to.

Det er forbode å kaste stein, snøball eller anna som kan vera til mein for folk som ferdast på vegen. Ingen må kaste glas, fruktskal, papir, spiker eller liknande ting på offentleg veg, i veggrefte eller på mark som ligg inn til vegen, slik at det meinkar ferdsla.

Søppel eller oske må ein ikkje kaste på slike stader.

§ 7. Skal det på offentleg veg gjerast noko slags arbeid slik som mining, greifting eller liknande som kan vera til meins for ferdsla og til fåre eller ulempe for farande folk, må ein i god tid fyreåt sende melding um dette til politiet (lensmannen). Ved steinsprengjing ved offentleg veg må det setjast ut vakter til alle kantar.

§ 8. Det er forbode å jage hestar eller andre krøter inn på offentleg veg for å beite dei.

§ 9. Mannvonde hundar som spring etter folk og gøyr og i det heile er utrygge for folk og fe, må anten haldast burte frå offentleg veg, eller so må munnkorg nyttast. Um dette gjer politiet (lensmannen) nærare greida.

Um hunden etter å ha teke på nokon, framleides går laus på trass av at det er klaga til hundehaldaren, eller dersom vesentlige ulemper held ved på trass av slik klage, kan han drepast eller krevjast drepen av politiet (lensmannen). Mannvonde uksar og andre fårlege husdyr må ikkje gå lause, so dei kann kome inn på offentleg veg.

§ 10. Det er forbode å ta burt ting som er til offentleg nytte eller pryd, slik som planta tre, rekkverk, stabbesteinar, gjerde, benker eller liknande.

Likeeins er det forbode å skjera, rite og måle og teikne 29 novbr. eller på annan måte gjere ugagn med slike ting på offentlig veg.

Ingen må klyve uppetter telefon-, telegraf- og elektriske stolpar, eller kaste snøre, metalltråd eller liknande upp i leidningsnettet.

§ 11. Dei som vil syne fram menasjeri, panoramaer, eller drive sirkus, variete, magiske, ekvilibriske og liknande framsyningar, må fyreåt få løyve hjå politiet (lensmannen), som kan kalle løyvet attende dersom det finn det naudsynleg.

For desse framsyningane skal i kvart høve leggjast 10 % av bruttoinnkoma eller minst 5 kroner til heradskassa. Formannskapet kan i serhøve setje ned eller heilt ettergi avgifta. Avgifta skal svarast til politiet (lensmannen) som kan krevja trygd for avgifta fyreåt.

§ 12. Dei som vil gi konsertar eller dramatiske framsyningar, slik som skodespel, operaer, balettor, pantomimer eller liknande skal fyreåt gi melding um dette til politiet (lensmannen). For slike framsyningar m. v. svarast same avgift som nemnt i § 11, andre leden.

Konsertar og framsyningar m. v. som vert haldne til inntekt for velgjerdsame fyremål, kan haldast utan melding til politiet og utan avgift til heradskassa.

§ 13. Samkomor med dans eller mindre andre samkomor som einast eller i større mun er av selskapeleg eller trøysamt slag må ikkje verta haldne utan løyve frå politiet (lensmannen), dersom det er tilgjenge for ein uavgrensa krins av personar eller for medlemene av lag eller liknande samskipnad.

Politiet kan, når det gjev løyve, setja dei vilkår det finn grunn til og kan påbyda at samkoma skal slutta dersom den offentlege ro eller orden vert skipla. Politiet kan når som helst taka løyvet attende.

Slike samkomor bør slutta seinast kl. 1.

§ 14. Brot mot desse vedtak og mot dei påbod som vert gjevne i samhøve med desse, vert straffa etter § 339, 2 i straffelova, ifall brota ikkje går inn under strengare straff.

§ 15. Desse vedtak tek til å gjelde 1 — ein — månad etter dei har fått Justisdepartementets stadfesting. Frå same dag gjeld ikkje lenger den med kongeleg resolusjon av 30 november 1895 stadfeste politivedtekt for Hjelmeland herad.

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

29 novbr.

I medhold av margarinloven av 24 juni 1931 § 7 og kongelig resolusjon av 25 september s. å. fastsettes følgende endringer i de av departementet under 10 juli 1934 ut-

29 novbr. ferdigede regler om innkjøp og bruk av norsk smør til innblanding i margarin:

§ 4 tilføies nytt 4. ledd:

Alt smør, både meierismør og fjell- og gårdssmør, som leveres til innblanding i margarin, må ikke inneholde over 16 % vann. Smør som inneholder mere vann, kan returneres av fabrikkene.

§ 6, 1. ledd, skal herefter lyde således:

Kløvermerket smør betales med den pris som efter smørnoteringen gjelder den dag smøret leveres. For meierismør av simplere kvalitet reduseres prisen i forhold til godheten. Meierismør leveres fabrikkene fraktfritt nærmeste jernbanestasjon eller dampskibsstoppested. Fabrikk som forlanger smør fra bestemt meieri, må dog bære den del av frakten som overstiger 3 øre pr. kg. Forsåvidt fabrikk er beliggende på samme sted som Eksportlaget har lager, plikter fabrikk, hvis Eksportlaget måtte ønske det, å hente smøret direkte fra vedkommende lager.

§ 6, 3. ledd, skal herefter lyde således:

Prisen på fløte beregnes på samme grunnlag. For normal vare regnes 84 kg smørfett å motsvare 100 kg smør. De ekstra fraktomkostninger som medgår ved leveranse av fløte i stedet for smør, betales av fabrikk.

§ 7, 2. ledd, skal herefter lyde således:

Fjell- og gårdssmør skal være kompakt pakket i helt tett og tilstrekkelig solid emballasje. Som emballasje kan bare brukes holker, butter eller kasser. Holkene eller buttene må være absolutt rene. Kassene må være helt nye og av standardformat. Holkene, buttene og kassene må innvendig være foret med pergament eller pergaloid, og inneholde minst 6 kg smør. Emballasjen skal være merket med produsentens navn og adresse. Forsåvidt smøret fra flere produsenter er sammeneltet, skal forsendelsen være merket med navn og adresse på den forretning som foretar sammeneltningen.

Endringene i §§ 4 og 6 trer i kraft straks, endringen i § 7 trer i kraft for det smør som passerer kontrollen efter 31 desember 1934.

30 novbr.

Kronprinsregentens resolusjon.

- I. Med heimel i §§ 11 og 4 i lov frå 16 mai 1860 um helse-råd o. a. med seinare brigde og § 3 i tuberkuloselovi frå 8 mai 1900 vert hermed stadfesting gjevi på einslydande vedtak av heradstyri for Øyslebø herad, Vest-Agder fylke, i møte 15 april 1933 og 4 august 1934, og for

Laudal og Finsland herad, Vest-Agder fylke, i 30 novbr. møte 25 juni 1934 um ålmenne helsefyresegner, epidemifyresegner og fyresegn um meldeplikt når tuberkuløse sjuke skifter bustad, for kvart av heradi, likevel med einskilde brigde.

- II. Dei ålmenne helsefyresegner som no gjeld for Øyslebø herad, stadfeste ved kongeleg resolusjon frå 11 april 1901 med tillegg frå 21 januar 1916 og 16 mai 1930, for Laudal herad, stafeste ved kongeleg resolusjon frå 29 mai 1901 med tillegg frå 12 november 1915, og for Finsland herad, stadfeste ved kongeleg resolusjon frå 13 desember 1900 med tillegg frå 16 mai 1930, og vidare dei epidemifyresegner som no gjeld for dei tvo fyrstnemnde heradi, stadfeste ved kongeleg resolusjon frå 17 september 1900 — vert sette ut or kraft frå den tid dei nye fyresegnene tek til å gjelda.

Dei nye fyresegnene skal lyde so:

Helsefyresegner for herada Øyslebø,
Laudal og Finsland.

Um helsekrinsar.

§ 1. Heradet skal vera delt i helsekrinsar med kvar sin tilsynsmann, vald millom medlemene i helserådet. Tilsynsmennene har kvar i sin krins ei serskild plikt til å føra tilsyn med at fyresegnene vert gjennomførde og etterlevde. Dei skal veljast av helserådet i fyrste møte etter nytt heradstyreval og gjer teneste valbolken ut.

Bygningar.

§ 2. Den som vil byggja, gjera større vølingsarbeid på eller flytja hus (stovehus eller andre) skal, fyrr arbeidet vert sett igang, melda frå til tilsynsmannnen i krinsen. Denne sender meldinga vidare til helserådsordføraren, og elles skal han sjå etter at bygningsfyresegnene for heradet vert fylgde.

Desse lyder slik:

- a. Ved nybygg skal der til hustuft verta vald ein stad der det er lett høve til godt og rikeleg drikkevatt og godt kloakkavlaup. Avstanden millom stovehus og matbu på den eine sida og privet, stall, fjøs, grisehus eller hønsehus på den andre sida må vera minst 10 meter. Pelsdyrgard må ikkje leggjast nærare stovehus eller matbu enn 50 meter.
- b. Husa må setjast soleis at det kann koma mest mogeleg sol inn i stove- og soverom. Ikkje noko slag bygnad må setjast slik at han tek burt solljos frå grannehus.

- 30 novbr. c. Matjorda må takast burt frå hustufta, som skal vera turr og forsvarleg utgrefta, soleis at det sikrar både mot flaumvatn og grunnvatn. Greftene skal gå so djupt som det er naudsynt for å få turr kjellar. Gardsrom og tun skal greftast og jamnast til so det ikkje vert vats- eller søylepyttar. Korkje hustuft, gardsrom eller tun må ha tilsig frå uthus, gjødselupplag eller kloakkutlaup.
- d. Stovehus skal byggjast på forsvarleg tett grunnmur av gråstein eller betong minst 30 cm høg over jorda. Der det ikkje er kjellar under huset skal det vera lufthol i muren på 2 motståande sidor, kvar på minst 150 cm². Millom grunnen og golvet i 1. høgda må det vera minst 60 cm og oppå grunnmuren eit isolasjonslag. Golvet i nedste høgda skal vera dubbelt med turr, rein fyll imillom.
- e. Rom til å bu i skal vera minst 2,3 meter høgt frå golv til tak. Loftstrom med skråtak som er etla til å bu i skal ha ei høgde frå golvet på minst 2,5 meter der det er høgast og minst 1,25 meter der det er lågast. I rom med skråtak som berre vert nytta som soverom, kann helserådet gjeva løyve til at tilsvarande høgde vert sett til 2,20 meter og 1,20 meter.
- f. I stoverom eller soverom må ein ikkje nytta kokeomn minder det er sett upp ventilasjonsgreider med trekkhol til pipa.
- I alle slike rom og i kjøken skal det vera minst eit vindauga som kann opnast for frisk luft. I eldre hus der det ikkje er hekteglas, skal det — innan eit år etter at desse fyresegnene er teke til å gjelda — setjast inn minst eit sovore i alle slike rom som her er nemnde. Glasflata i stoverom skal vera minst 1/10 av golvflata. Der ljostilhøvi er sers gode, kann helserådet gjeva lov til mindre ljøsopning, og der ljostilhøvi er sers ringe, kann det krevja større ljøsopning.
- g. Ikkje i noko rom må det bu fleire menneskje enn at det vert minst 10 kbm luft på kvar.

Um kjellarar.

§ 3. Kjellarar skal vera turre, reine og luftige.

Soframt det jamt vil setja seg vatn i ein kjellar, skal helserådet ha rett til å krevja sovore utgreifting av grunnen at kjellaren kann halda seg turr.

Kjellaren skal ha vindauga eller anna opning som kann brukast for tilføring av frisk luft.

For kjellarrom som skal brukast til bustad for folk, til handel eller verkstad, skal desse fyresegnene gjelda:

Høgda frå golv til loft skal vera minst 2,25 meter. Jord-30 novbr. kanten på utsida av muren må ingen stad vera meir enn $1\frac{1}{4}$ meter høgare enn kjellargolvet. Murveggane skal utan-til vera skilde frå jorda av ei 60 cm breid luft- og ljøsgrav som skal gå minst 20 cm djupare ned enn kjellargolvet og vera godt utgrefta.

Grunnen under sovore kjellarrom skal vera vel utgrefta og fylt med eit minst 20 cm tjukt lag av pukkstein. Golvet skal vera dubbelt og fylt med turr fyll. Det nedste golvet skal vera av eit vasstett to, t. d. asfalt, sement eller liknande. Det øvste skal vera eit minst $6\frac{1}{2}$ cm tjukt, godt samanploygd tregolv.

Romet skal ha omn og friskluftventilasjon etter nærare fyresegn frå helserådet. Det skal ha minst eit vindauga som kan opnast. Vindaugsflata skal vera minst $1/10$ av golvflata, og minst $\frac{2}{3}$ av ljøsopningen skal vera over jordoverflata.

§ 4. Finn helserådet at bustad eller møterom har forlite ljøs eller luft, er råskne, utette, ureine eller på onnor vis er helseskadelege, kann det forby at dei vert nytta til dess veilene er retta.

Skulerom eller andre møterom kann ikkje takast i bruk fyrr dei er godkjende av helserådet.

Um møterom har Kongen utferda serskilde fyresegner som gjeld for heile landet. Likeins um skular.

Um husdyr.

§ 5. Husdyr med undantak av hund og katt må ikkje hysast i stovehus eller i rom der ein har matvaror, og frå dyrehusa må der ikkje kunna koma tilsig til slike rom, heller ikkje til brunn, bekk eller annan stad der ein tek drikkevatn til folk eller fe, eller til bruk i verksemdar som umset, handsamar eller lagar til nærings- eller njotingsmiddel.

I tettbygde strom kann helserådet fastsetja serlege råd-gjerder mot eller heilt forby at det vert halde husdyr, når husdyrhald er til sanitær ulempe.

Helserådet avgjer kva for strom til kvar tid skal gjelda for tettbygt.

Um verksemd.

§ 6. Fyrr nokor verksemd vert sett i drift som ved avfall, dust, røyk, larm, stank, giftgass eller på annan måte vert til mein for arbeidarane eller nærbuande, eller som helserådet meiner kann valda sanitære ulemper, skal planen for anlegget og drifta fyreåt leggjast fram for helserådet som må ha godkjent det fyrr drifta tek til. Vedkomande har då å retta seg etter dei fyresegner og pålegg som helserådet gjev for å avvenda helskadeleg innverknad.

30 novbr.

Alle verksemdar av dette slaget skal helserådet ha tilsyn med. Syner det seg at nokor verksemd vert drive med større fåre for det ålmene helsetilhøve enn det naudsynt fylgjer med verksemda, skal vedkomande retta seg etter dei pålegg helserådet gjev for å hindra helsefåre.

Um garasjar og vølingsverkstader for motorvogner har Kongen utferda serskilde fyresegner som gjeld for heile landet.

§ 7.

Um privet m. v.

- a. Til kvar bustad skal det høyra eit privet med privetbinge og minst eit kott for kvar 12 menneskje. Privetet må ikkje stå nærare stovehus, matbu, ålmennveg eller sams privat veg enn 10 meter. Frå privetet må det ikkje kunna koma tilsig til nemnde hus eller stader og heller ikkje til vasstak eller brunn der ein tek vatn til husbruk, til folk eller fe. Det må heller ikkje koma tilsig til vatn som vert brukt i verksemdar der det vert tillaga eller umsett nærings- eller njotingsmiddel.
- b. Ved bygningar og stader der det jamt samlast mykje folk, t. d. ved faste utstillingsplassar, kommunehus, kyrkjer, bedehus, hotell, skular, verkstader, ungdomshus eller andre møterom, skal det vera privet og urinstader serskilt for menn og kvinner og so store og soleis innreidde som helserådet i kvart høve fastset.
- c. Privetbingar skal vera innklødde og påfyllast strøy so ofte og so mykje at det ikkje vert vond lukt. Bingane må tømast fyrr dei er $\frac{3}{4}$ fulle — men minst 2 gongar um året — og elles når helserådet av sanitære grunnar krev det.

Med samtykke frå helserådet kann privet innreidast i eigen bygning eller i annan uthusbygning med mindre fråstand enn 10 meter frå stovehus, matbu og veg eller inne i stovehus, soframt frostfritt vatsklosett eller klosett med flyttande baljar vert innreidd. Då skal desse reglane gjelda: Det må ikkje kunna koma stank frå privetet til sæterom, kjøken eller rom der ein har matvaror. Privetet skal ha tette vegger og dør som kann haldast godt att. Det skal ha luftpipe og minst eit vindauga som kan opnast til fri luft. Sætet skal ha hengslelok. Brukar ein flyttande baljar, skal dei stå i kasse på tett underlag. Det skal jamt tilførast eit strøymiddel og so mykje at innhaldet vert tildekt. Baljane skal tømast fyrr dei er $\frac{3}{4}$ fulle eller oftare um helserådet av sanitære grunnar krev det. Etter kvar tøming skal baljane reingjerast skikkeleg. Privetet skal alltid haldast reint.

d. Lagar ein til pissoarar inne i stovehus, skal dei inn- 30 novbr. reidast på same måten som klosettrom i stovehus. Lagar ein urinstader på andre stader skal ein fylgja dei nærare fyresegner frå helserådet. Pissoarar skal ha avlaup til kloakk eller til ein annan stad som er godkjend av helse- rådet. Dei skal haldast godt reine.

Med umsyn til stank og tilsig skal det same gjelda for pissoarar som for privet.

§ 8. Avfall, skolvatn og anna ureinska frå hus eller verksemd må ikkje kastast kring husveggene, so det kann spreida illtev eller vera til sanitær ulempe, men tømast i faste avfall- eller gjødseldungar.

Der helserådet finn det turvande kann det krevja at avfallet vert brent eller at det vert bygd eller sett i stand tette mura bingar — med lok eller anna tett kasse — til å taka upp skarn (lort) og urin frå folk og dyr.

Same fyresegner som for privet med umsyn til avstand og tilsig skal gjelda for alle slags gjødsel- og avfallsdungar og avfallsbingar. Dei må ikkje liggja nærare granneeigedom enn 10 meter. Køyrrer ein gjødsel eller avfall etter ålmenn veg, må det gjerast soleis at ureinska ikkje skjemmer vegen.

Bingen eller kassen må tømast fyrr han er $\frac{3}{4}$ full, og ofte fyllast på med eit strøymiddel.

Kloakk må ikkje skjemma offentleg veg eller vegveit. Helserådet kann fastsetja korleis kloakken skal ordnast.

Huseigar er pliktig til å syta for at rennestein eller kloakk vert reinska når det er turvande.

§ 9. Sjølvdaude dyr og dyr som er slakta for sjukdoms skuld må ikkje kastast i elv eller vatn, men brennast upp um helserådet krev det eller gravast ned so djupt at dei har minst 1 meter jord over seg og på stader som ikkje har tilsig til vasstak. I tilfelle smittsam dyresjukdom som det offentlege tek seg av, må ein retta seg etter dei lovfysegner som til kvar tid gjeld i slike høve.

Um reinvatn.

§ 10. Brunn, bekk eller anna vasstak der det vert teke drikkevatt til menneskje eller dyr, vatn til anna husbruk eller til verksemdar som umset eller lagar til nærings- eller nyttingsmiddel, må ikkje på nokon måte gjerast ureine. Vatn til bruk som her er nemnt må ikkje takast frå vasstak som ligg nærare enn 10 meter frå privet, gjødsla mark, kloakk- utlaup, urinstad eller gjødselupplag eller som har tilsig frå slike stader.

Brunnar for reinvatn skal på høveleg måte vernast mot overvatn og dei skal tømast og reinskast minst ein gong for

30 novbr. året eller so snart vatnet viser seg mindre godt eller når helserådet av sanitære grunnar krev det. Dei skal ha ein minst 20 cm høg kant eller karm av vasstett materiale, og jorda må halla ned på alle sidor frå brunnan. Reinwassbrunnar som ikkje er større enn 2 meter på kvar kant skal vera steinsette på botnen og ha mura vegger eller på annan måte klædde på sidene, overbygde og ha hengslelok.

Cisterner for regnvatn til bruk som framanfor nemnt, skal vernast mot tilsig frå jorda ikring. Dei skal vera overbygde og ha hengslelok. Brunnar som vert nytta av fleire huslyder skal ha heis med fast, tett bytte. Anna kjerald må då ikkje brukast i brunnan.

Meiner helserådet at mat- og drikkevatt frå vassleidningar, brunnar, bekkjer eller andre vasstak er fårleg for menneskje eller dyr, kann det forbjoda det brukt, til ureinskapen er burte.

Um helseskadelege næringsmiddel.

§ 11. Til bruk for menneskje må ein ikkje bjoda fram, selja eller overføra på annan måte matvaror eller njotingsmiddel som er skjemde eller helseskadelege. Det same gjeld um bruksting som kann vera skadelege for helsa av di dei inneheld forgiftige seremne.

Det er forbode å selja matvaror eller njotingsmiddel som er iblanda noko emne som helserådet meiner er skadeleg for helsa eller som er skikka til å løyne at vara er skjemd.

Til dess veilone er bømte, kann helserådet forbjoda at det vert seld matvaror eller njotingsmiddel som kjem frå eller vert frambodne på stader der den rette reinsemda ikkje vert fylgd ved tilvirking, handsaming, lagring eller ved sending av varene.

Til granskningar med tilføre av denne paragrafen kann helserådet taka ut turvande prøver av varene, men eigaren kann krevja betaling etter vanleg pris ifall det syner seg at det er uturvande å gripa inn mot den vara det gjeld. Helserådet kann millombils forbjoda at det vert selt eller på annan måte overført matvaror eller njotingsmiddel som er kome frå eller seld på stader der det finns tilfelle — her medrekna basillberarar — av fårleg smittsam sjukdom som kann verta spreidd med varene.

Når det trengst, kann helserådsordføraren gripa inn på vegne av helserådet, men han må snarast råd er leggja saka fram for rådet. Helserådet kann gjera vedtak um at varer som det syner seg er skadelege, skal gjerast til inkjes eller på annan måte gjerast uskadelege, på seljaren sin kostnad.

§ 12. Matvaror og anna etande må ein ikkje ha ståande i stoverom, utan i attletne reine skåp, skuffor eller bidne med lok på, soleis at det ikkje kjem noko ureint på dei.

Føring av kjøtt og fisk til sal må skje i tette, attletne kassar 30 novbr. og i sumarvarmen nedlagt i is. Slike varor må minst mogeleg rørast med fingrane og ikkje på nokon måte av andre enn dei som handlar med varene.

Kvart tilfelle av sjukdom som anten er eller gjev mistanke um å vera kome upp ved njoting av skjemde matvaror eller bruk av ting som inneheld forgiftige eller fårlege seremne, har helserådstilsynsmannen i krinsen, eller i tilfelle den lækjar som har set til den sjuke, utan drygging å gjera melding um til ordføraren i helserådet. Tilsynsmannen eller lækjaren skal samstundes gjeva ordføraren i helserådet opplysning um den trulege årsak til sjukdommen og andre turvande opplysningar.

Um fjøs og mjølkestell.

§ 13. Fjøs skal vera ljose, reine og vel utlufta. Der må vera storvask minst ein gong for året. Golv, vegger og alt innbu skal då vaskast med varmt såpevatn og so utlufting med gjenomtrekk i fleire dagar. Eller vegger og tak kalkast. Kyrne må haldast reine. Mjølkekoppar (mjølkekjerald) og mjølk må handsamast med den største reinsemd. Å drikka av mjølkaspanna eller loka på mjølkaspanna er forbode. Mjølk og fløyte må ein aldri ha ståande i rom der folk til dagleg held til eller i soverom, fløyte til syring undanteke når han vert gøymd i kopp med tett lokk.

I kvart fjøs skal det vera vaskevasstol, vaskefat, såpe og reint handklæde. Den som mjølkar skal gå med reint kvitt armforklæde og må fyrr mjølkinga såpevaska hendene sine. Er kua tilsulka på juret eller bakparten, må ha vaskast der grundig og etterpå turkast godt med ein turr, rein og kvit klut so at det ikkje kjem noko ureint i mjølka. Mjølka må ein snarast råd er, bera ut or fjøset. Medan mjølkinga står på må det ikkje verta bore rundt stråfor, måkt ut gjødsel eller gjort noko anna arbeid som lagar dumbe eller tev i fjøset. Er det sjukdom i buskapen, eller otte for smittsam sjukdom i huslyden, skal alt sal av mjølk og anna budrott stogga.

Tilfellet må meldast til næraste helserådsmedlem som skal gjera dei turvande etterøkjingar og gjeva melding til ordføraren i helserådet.

§ 14. Det er forbode å føra i handel mjølk frå kyr som har kalva for mindre enn 5 dagar sidan, eller som lid av tuberkulose, miltbrand, jursjukdom, septikæmi, langvarig diarre eller andre sjukdomar som det fylgjer feber med. Lik-eins er det forbode å selje mjølk frå dyr som ein doktererar med lækjemiddel som kann gå over i mjølka, og vidare mjølk frå stader der folk lid av smittsam sjukdom. For

30 novbr. tæringssjuke gjeld dei avgrensningar som fylgjer av fyresegnene i § 10 i tuberkuloselovera frå 8 mai 1900. Kvar fjøseigar eller mjølkehandlar med bustad i heradet har plikt til når helserådet krev det å leggja fram vitnemål frå autorisera dyrlækjar um helsetilhøva for buskapen i fjøset soframt ein har mistanke um at det er skadelege helsetilhøve.

§ 15. *Um meieri, ysteri og mjølkeutsal.*

- a. Meieri, ysteri og mjølkeutsal må ikkje innreidast eller takast i bruk fyrr melding er sendt til helserådet og dette har gjeve si godkjenning.
- b. Rom der mjølk og mjølkeprodukt vert umsette og tillaga skal vera ljose og ha godt luftskifte. Golv, veggjar, tak og diskar skal vera i slik stand at dei lett kann haldast reine med vask. Diskar og golv må vaskast godt og vel kvar dag, vindauga og dører minst kvar veke og veggjar og tak minst kvar fjordungår. Målereidskap og kar må vera reine. Flugor må haldast burte.
- c. Tobakksrøyking og sputting i roma er forbode. Det må vera lett åtkome til vaskevåtn, såpe og reint handklæde.
- d. Dei som arbeider med varene skal ha på seg heilt kvitt forklæde. Kvinnene skal og ha kvitt hovudplagg som dekkjer håret.
- e. Mjølk og mjølkeprodukt må ikkje havast eller gøymast saman med andre varer som kann gjeva dei usmak, skjemma dei eller på nokon måte gjera dei ureine.
- f. For meieri og ysteri som har utsal for mjølk eller mjølkeprodukt gjeld dessutan fyresegnene i § 16 um krambuder.
- g. I alle meieri, ysteri og mjølkeutsal skal vera uppslege eit eksemplar av desse fyresegner.

§ 16. *Um krambuder.*

- a. Alle krambuder skal haldast reine og godt utlufta. Utanfor inngangsdøra skal det vera fotskrapar. Bord og disk der ein sel nærings- eller njotingsmiddel ifrå, skal vera tekkt med ei plate av slipt stein eller anna ugjenomtrengeleg to. Kring kvar disk skal det vera «gitter» langsmed ytterkanten. Golv, diskar og vektor skal kvar dag gjerast reine, vindaugo og dører minst kvar vike og krambud og lager må ha hovudreingjering minst kvart halvår. Turr feining er forbode. Likeins sputting på golvet. Finn helserådet det turvande kann det påby sputtkoppar. Det kann og fastsetja kva form og storleik dei skal ha. Sputtkoppene må vera tekt over botnen med våt sagmog, torvstrøy eller liknande. Dei må dagleg reingjerast og innhaldet brennast.

- b. Krambuder der matvarer eller njotingsmiddel vert til- 30 novbr. laga, gøynde eller selde må ikkje nyttast til soverom eller kjøken. I slike krambuder skal det vera reint vaskestell, såpe og reine handklæde og alle som handsamer varene skal ofte vaske hendene sine.
- c. Matvarer skal vernast mot dust og anna ureinskap, både i krambudene og i tillagings- og lagerrom. Varene må ikkje stå på golvet der dei vert til meink for reingjeringa, men settjast i vel reinhaldne og tildekte kar, skuffer, skåp med dører, hyller med glas for eller liknande.
Vekt- og målereidskap må vera reine når dei nyttast. Seljaren må ikkje pakka matvarer inn i aviser eller anna ureint papir. Når varer vert førde omkring må dei vernast mot regn, dust eller anna tilsulking.
- d. Tobakksrøyking er forbode i rom der matvarer vert selde. Kundane må ikkje sitja på eller hanga utover disken. Dei må heller ikkje halda til i krambuda meir enn høgst turvande, men gå ut or krambuda so snart dei er ekspedera.
- e. Kundane må ikkje røra andre varer enn dei kjøper. Prøver som ein har smakt på må gjerast til innkjøst og ting som er bruka til det, t. d. kopp, skei eller liknande må straks reingjerast og kokast.
- f. I kvar krambud skal eit eksemplar av desse fyresegner vera uppslege.

§ 17.

Um bakeri.

- a. Bakeri og rom som står i ope samband med dette skal vera romlege og ljose med vindaugo som lett let seg opna. Dei må ikkje nyttast som soverom. Golv og tak må vera slik at dei lett kann haldast reine.

Uvedkomande ting som kann føra med seg dust eller vond lukt eller som kann vera til mein for reingjeringa må ikkje finnast i bakeri eller rom som står i ope samband med dette. I bakeri må ein ikkje vaska klæde, heller ikkje i rom som står i ope samband med dette.

- b. Golvi må gjerast reine umhugsamt kvar dag når arbeidet er slutt, vindaugo og dører minst ein gong kvar veka og vegger og tak minst kvart fjordungår. Medan reingjeringa står på, må bakverk ikkje gøymast inne i bakeriet. Hyller og skåp må alltid haldast fri for dust, likeeins må bord og alle ting som vert nytta til bakinga haldast umhugsamt reine og vera lett flyttande.

Turr feing er forbode.

- c. Smør, mjølk og anna som ein nyttar i bakverket må gøymast i reine attletne kar. Deig og slikt som ein

30 novbr.

stryk utover bakverk må ikkje tillagast meir enn som trengst for dagen. Strykeviskar og annan bakarreid-skap må reingjerast godt for kvar gong det er nytta.

- d. Mjølsekkar må ein feia vel av fyrr dei vert tekne inn i bakeriet og tømde so ikkje baketroget vert skjemd på nokon måte. All brensel må liggja i serskilde kassar og må ikkje vera slengt utover golvet. Oska og anna avfall må kvar dag havast ut or bakeriet.
- e. All slag bruk av tobakk og sputting på golvet er forbode. Pipa, tobakk og fyrstikker må ikkje leggjast slik at bakarvarene kann verta skjemde.
- f. I kvart bakeri skal det vera vaskestell, såpe og reine handklæde. Bakarane må alltid reinska neglene og vaska hendene og underarmene sine umhugsamt fyrr og etter kvar deig- og brødlaging. Likeeins må dei vaska hendene etter dei har nytta klosettet.

Alltid medan bakinga står på skal bakarane ha på kvitt, rein lereftsklædnad som ikkje må brukast utanfor bakeriet og som må vaskast minst 2 gonger um vika.

- g. Folk som har sår, svull eller utslett på armar eller hender må ikkje ha arbeid i bakeri.
- h. I kvart bakeri skal eit eksemplar av desse fyresegnene vera uppslege.

§ 18. *Um vertshus og kaffistover.*

- a. I vertshus og kaffistover m. m. skal roma haldast reine og godt utlufta og der skal vera vaska kvar morgon.
- b. Sputting og turr feiing er forbode.
- c. Koppar eller glas med skar eller sprekk i må ikkje brukast.
- d. Det er forbode å drikka av vassbytte, vasskjer eller vassausa. Sams drikkkejerald er likeeins forbode.
- e. Reglane ovanfor gjeld og møterom og større samkomer, soframnt der vert bore fram mat og drykk.
- f. For oppvask av bordstell (koppar og anna bordstell) i herbyrge, losjihus, pensjonat, hotell og møterom der mat eller drykk vert bore fram, har Kongen utferda særskilde fyresegner som gjeld for heile landet (jfr. kongeleg resolusjon 2 februar og rundskrivelse 27 mars 1934).

§ 19. *Um herbyrge og hotell.*

- a. I soverom må ikkje sova fleire enn at det vert minst 10 kubikkmeter luft på kvar. Vindaugsflata må vera minst 1/10 av golvflata. Roma som er i bruk må grun-

dig utluftast og golva vaskast kvar dag. Hovudrein- 30 novbr. gjering må det vera minst 4 gonger um året.

- b. Sengene skal ha putevar, underlakan og overbreidsle med lereftspose. Lakan, lereftspose og putevar skal skiftast for kvar ny gjest. Sengklæda skal vaskast minst 4 gonger um året, og sengene skal stå oppbreidde minst 3 timar kvar dag til utlufting. Sputting på golvet er forbode. Nyttar ein sputtekoppar skal dei vera på lag halvfyllte med sagmog eller anna brennande to. Dei må kvar dag og innhaldet brennast.
- c. I alle soverom skal det vera vatskaraff, vaskefat og såpe. Likeeins eit vatsglas og 1 handklæde for kvar losjerande. Handklæde må skiftast so ofte at det til kvar tid er reint og alltid for kvar ny gjest.
- d. Kjem verten til kunnskap um at ein gjest lid av smittsam sjukdom, skal han straks melda frå til ordføraren i helserådet og fylgja dei påbod som han gjev.
- e. Privet skal kvar dag ettersjåast og vaskast. Der må alltid vera nøgda klosettpaper.
- f. I alle herbyrge og hotell skal det vera uppslege so mange serprent av desse fyresegnene som det trengst.

Um boksamlingar.

§ 20.

- a. Bøker må ikkje lånast ut til folk når anten dei sjølve eller huslyden deira har smittsam sjukdom.
- b. Bøker som er lånte ut til folk der det bryt ut smittsam sjukdom, må desinfiserast etter nærare avgjerd av ordføraren i helserådet fyrr dei vert lånte ut att.
- c. Alle bøker i offentlege boksamlingar skal ein gong um året verta ettersedde av den som styrer boksamlinga og tilsynsmannen for helserådet. Bøker som er fælt sulka og ille medfarne, skal då takast ut or boksamlinga og brennast upp.

Um smittsame sjukdomar.

§ 21.

- a. Når nokon som lid av tuberkulose i smittsam form, skiftar bustad, skal dette meldast til ordføraren i helserådet av den som den sjuke flyttjer frå. Same melding er den pliktig til å gjeva som tek imot ein sjuk med denne sjukdomen.
- b. I kvart sjukdomstilfelle som ein kann tru er fårleg og smittsam skal kvar husbond som gjev melding um dette (sjå helselova frå 16 mai 1860 § 14) syta for at den sjuke vert skild frå andre, alt um det er høve til det. Avstengjinga gjeld både den sjuke og den som steller med

30 novbr.

han. Det same gjeld sengklæde, gangklæde og anna turvande som vert brukt, eller som den sjuke har brukt dei næraste dagar fyrr sjukdomen braut ut. Matvarer må ein ikkje ha ståande i det romet der den sjuke er. Heller ikkje må uvedkomande folk få koma inn til den sjuke.

Fyrr lækjar er komen og har gjeve nærare fyresegner, må samkveme millom sjukestaden og andre stader vera minst mogeleg. Folk som høyrer til same huslyd som den sjuke, må ikkje utan i naudhøve koma i møte eller i samlingar, og slike møte må ikkje haldast i hus eller på tun der det er smittsom sjukdom, mindre det skulde vera eit reint naudhøve.

- c. Frå slike stader må sal av matvarer stogga, til det vert gjeve lov av lækjaren. Born frå sovoren heim må ikkje koma i skule, fyrr lækjaren har gjeve løyve til det. Skulde sjukdomen vera hjå ein lærar, og han bur i same huset som skulen vert halden i, må denne stengjast til lækjaren har gjeve nærare fyresegn.

So snart ordføraren i helserådet har fått melding um tilfelle av smittsam sjukdom og dei rådgjerdar som for høvet er tekne, skal han gjeva dei vidare fyresegner og ta dei rådgjerdar som tilfellet krev.

Utanbygds folk må ikkje setjast burt i heradet på offentleg kostnad minder det ligg fyre vitnemål frå lækjar um at vedkomande ikkje lid av nokon akutt smittsam sjukdom og heller ikkje kjem frå smitta hus som ikkje er desinfisera.

- d. Gangklæde, sengklæde og andre bruksting som har vore nytta av folk med smittsam sjukdom eller har vore i same romet som den sjuke, må ikkje avhendast til andre fyrr dei er forsvarleg reingjorde etter fyresegn frå ordføraren i helserådet.
- e. Rom, der folk med smittsam sjukdom har halde til, må reingjerast etter fråsegn frå helserådet, og dei må ikkje takast i bruk fyrr dei er reingjorde.
- f. Skuleborn som læraren trur har uty, skabb eller anna avåt som lett kann koma over på andre, skal sendast heim og ikkje ha tilgjenge til skulen fyrr dei er reine. Likeins skal læraren nekta skuleborn å koma på skulen, når det er smittsam sjukdom i heimen deira. Forbodet gjeld inntil lækjar er rådspurt.

§ 22.

Almenne fyresegner.

- a. Eigar eller leigar av hus er kvar for seg andsvarleg for at alle plikter som desse helsefyresegnene set fyre vert oppfylte.

- b. Um nokon ikkje fullfører dei umbøtene som fylgjer av 30 novbr. desse helsefyresegnene eller lovlege vedtak innan den fresten som helserådet har sett, kan umbøtene verta fullførde på vedkomande sin kostnad.
- c. Motstand eller brot mot desse fyresegnene vert straffa etter lova (jfr. straffelov § 357) og skal meldast til ordføraren i helserådet so snart råd er.
- d. Heradstyret syter for å få prenta helsefyresegnene so dei kann verta delt ut til kvar huslyd i heradet. Eit eksemplar skal vera uppslege i kvart hus som vert brukt til møtehus. Likeins skal serprent av paragrafane 15, 16, 17, 18, 19 og 21 vera uppslege på alle dei stader som desse paragrafane handlar um.
- e. Ordføraren i helserådet kann ta avgjerd på vegne av helserådet der det trengst snart å ta avgjerd. Saka vert då å leggja fram på fyrste helserådsmøte.
- f. I ymse serhøve kann helserådet gjera lempingar og avvik frå desse fyresegnene.
- g. Desse fyresegnene tek til å gjelda 3 månader etter dei har fått kongeleg stadfesting.

Kronprinsregentens resolusjon.

30 novbr.

- I. I henhold til §§ 11 og 4 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860 med senere forandringer og i henhold til § 3 i tuberkuloseloven av 8 mai 1900 gis herved stadfesting på vedtak av Lista herredstyre, Vest-Agder fylke, i møter 23 februar 1933 og 4 august 1934 om nye almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel, dog med en del forandringer.
- II. De almindelige helseforskrifter som nu gjelder for herredet, stadfestet ved kongelig resolusjon av 13 desember 1900, med garasjeforskrifter, stadfestet ved kongelig resolusjon av 2 november 1929, samt epidemiforskrifter og tuberkuloseforskrift, stadfestet ved kongelige resolusjoner henholdsvis av 28 oktober 1899 og 17 oktober 1903, opheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

De nye forskrifter skal lyde således:

Helseforskrifter for Lista herred.

§ 1. Herredet skal være delt i helsekretser med hver sin tilsynsmann. Tilsynsmannen velges blandt medlemmer av helserådet i første helserådsmøte efter at nytt herredstyre har begynt sin virksomhet og gjør tjeneste valgtiden ut. De kan nekte å motta gjenvalg i like lang tid som de har gjort tjeneste.

Tilsynsmennene har hver i sin krets en særlig plikt til å

30 novbr. føre tilsyn med at herredets helseforskrifter blir gjennomført og overholdt. Overtredelse må de straks melde til helserådets ordfører, som i tilfelle har å sørge for nødvendig påtale.

§ 2. Ved nybygning eller påbygning eller større utbedring av bolig som er bestemt til varig opphold for mennesker eller ut-
hus til sådan bolig skal melding derom gis til vedkommende til-
synsmann, som har å påse følgende forskrifter overholdt:

- a. Der skal være fornøden avstand mellom beboelseshus og rum for dyr. Priveter og gjødselkjellere skal plasseres på betryggende måte.
- b. Bebyggelsen ordnes slik at sollyset i tilstrekkelig grad utnyttes.
- c. Byggegrunnen befries for matjorden og dreneres slik at den blir tørr og med fritt avløp for overflatevann. Gårdsplassen dreneres og plasseres slik at overflatevann hurtig siger bort uten å etterlate sølepytter og dammer.
- d. Beboelseshus skal være opført på støpemur eller gråstensmur, ingensteds lavere enn 30 — tredve — cm over jorden. Hvor der ikke er kjeller, skal avstanden mellom grunnoverflaten og gulvet i 1. etasje være minst 60 — seksti — cm, og dette rum skal i grunnmuren ha to motstående ventilasjonsåpninger minst 10×15 cm store. Der skal være tilfredsstillende isolasjon mellom mur og første stokklag.
- e. Gulvet i nederste etasje skal være dobbelt.
- f. Almindelige beboelsesrum skal ha en minste høyde av 2,25 meter fra gulv til loft. I loftsrum innrettet til beboelse skal der alltid være lagt himling. I loftsrum med skråtak, innrettet til beboelse, skal minste høyde ved skråtakets laveste del være 1 meter og minste høyde til himlingen 2,10 meter.
- g. I hvert beboelsesrum skal der være minst 1 vindu som kan åpnes. Vinduets lysåpning skal tilsvare minst $1/10$ av rummets gulvflate. Hvor lysforholdene er særlig gunstige kan dog en mindre åpning med helserådets samtykke tillates, likesom en større lysåpning kan kreves hvor lysforholdene er særlig ugunstige.
- h. Kjellere skal være tørre, rene og luftige. De skal ha slagvindu eller tilfredsstillende ventilasjon. Skal kjelleren beboes, må minste høyde fra gulv til loft være 2,25 meter og gulvet må ingen steder ligge dypere enn 1,25 meter under jordoverflaten. Omkring vinduene skal der langs veggens ytterflate være en minst 60 cm bred lysgrav, 20 cm dypere under jorden enn kjellergulvet. Den skal være vel drenert og beskyttet så den ikke tettes til. Skal kjellere benyttes til midlertidig oppholdssted — utsalg, verksted e.l. — må minste høyde fra gulv til loft være 2,20 meter. For øvrig bestemmer helserådet i hvert enkelt tilfelle hvordan inn-

redningen skal være. I kjellere som benyttes til beboelse eller til midlertidig opholdssted for mennesker skal gulv av tre på vanlig vis være lagt ovenpå cementgulv. Cementgulvet skal ligge minst 0,50 meter over høieste grunnvannsstand. I kjellere som benyttes til beboelse, handel eller verksted, skal der være minst 1 vindu som kan åpnes. Vindusflaten skal være minst $\frac{1}{10}$ av gulvflaten og minst $\frac{2}{3}$ av lysåpningen skal være over jordoverflaten.

i. Bygning og innredning av midlertidige losjehus, barakker eller lignende skal før arbeidet settes i gang meldes til helserådet som så i hvert enkelt tilfelle bestemmer hvordan bygningen og innredningen skal være.

k. Husdyr — undtagen hund og katt — må ikke huses inne i beboelsesrum eller i matbod eller i rum som har vegg med beboelseshus og der må fra dyrenes opholdssted ikke kunne skje tilsig til beboelsesrum eller matbod eller til brønn, bekk eller annet sted hvorfra tas drikkevann for mennesker eller dyr eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.

l. Hvor den gamle Lista-bygningsmåte anvendes med hus og løe i ett, må den tilstøtende beboelseshusvegg isoleres godt med lufttett materiale og det nærmeste rum av uthuset bare anvendes som torvrum, vedrum, høirum eller redskapsrum og eventuelt som gjennomgangsrum med tett dør til de øvrige rum. Gjennomgangsrummet skal være godt ventilert.

§ 3. Finner helserådet noget bebodd rum skadelig for helsen på grunn av fuktighet, urenslighet, overfylling av beboere, mangel på lys, luft eller lignende, kan helserådet pålegge rette vedkommende å rette på manglene innen en bestemt frist og forby bruken av rummet inntil så er gjort.

Utenomsrum, priveter, gjødselsamlinger, avfallsdynger o. l.

§ 4.

a. Ethvert beboelseshus skal ha et privet, som skal ligge således til at omliggende bebyggelse, ferdselsveier og benyttede vanninntak ikke på nogen måte besværes av stank eller tilsig.

b. Ved bygninger og på steder hvor der jevnlig samles mange mennesker, f. eks. kirker, bedehus, skoler, kommunelokaler, verksteder, ungdomshus og alle andre forsamlingslokaler, skal der være priveter og urinsteder — særskilt for hvert kjønn — i den utstrekning helserådet i hvert enkelt tilfelle finner fornødent.

c. Priveter skal holdes godt rene. Sæte og gulv skal vaskes

30 novbr.

minst 1 gang ukentlig, og ved kirker, bedehus og andre forsamlingslokaler efter hvert møte. Når skolelokaler benyttes til annet enn skole, skal privetene rengjøres efter hvert møte.

- d. Hvor privet er opført som særskilt hus, skal der være fastmuret eller cementert tett berge eller løststående tette trebeholdere, som lett kan tømmes, eller annen av helserådet godkjent anordning. Løse beholdere skal stå på tørt, vannrett underlag.
- e. Privetbinger skal tømmes minst to ganger om året, løse beholdere før de er trekvart fulle, eller så ofte helserådet finner det fornødent.
- f. Hvor priveter volder sanitære ulemper ved utetthet, oppfylling, stank eller på annen måte, kan helserådet anordne det fornødne til å få disse ulemper rettet, like fra å beordre strømidler til å påby nytt privet. Alt på eierens bekostning.
- g. Anbringes priveter eller urinsteder inne i beboelseshus, skal, disse i hvert enkelt tilfelle godkjennes av helserådet.
- h. Sjøppel, feieskarn eller annet avfall så vel fra beboelseshus som fra bedrift må aldri kastes i elv eller bekk. Det skal samles i tette med lokk forsynte søppelkasser, brennes, legges i kompost eller bringes bort til et av helserådet godkjent sted. Søppelkasser skal tømmes og rengjøres før de blir helt fulle, eller oftere hvis helserådet av sanitære grunner finner det påkrevet.
- i. Komposter eller annet oplag av avfall eller gjødningsstoffer må ikke legges nærmere allfarvei, beboelseshus eller matbod enn 10 meter. De skal alltid holdes vel tildekket med jord, og de skal anlegges slik at der fra dem aldri skjer tilsig til vei, bygninger, brønn eller bekk hvorfra tas bruksvann til mennesker eller dyr eller vann til bedrift som tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.
- k. Selvdøde dyr eller dyr slaktet på grunn av sykdom skal dypt nedgraves på sted hvorfra intet tilsig kan skje til vanntak e. l. — eller behandles efter dyrlægens anordning.
- l. Enhver vask hvori skyllevann tømmes skal være forsynt med vannlås.
- m. Transport langs offentlig vei av gjødsel eller avfall skal foregå på en slik måte at intet av betydning spilles. Privetgjødsel må ikke onlegges eller spredes nærmere enn 10 meter fra brønn eller bekk hvorfra vann tas til bruk som i litra i nevnt. Husdyrgjødsel uten tilblending av privetgjødsel kan spredes 5 meter fra slikt vanntak. Hvor terrengforholdene krever det, kan helserådet skjerpe disse bestemmelser.

- n. Fra uthus eller bedrift må der aldri skje tilsig av gjødsel ^{30 novbr.} eller gjødselholdig vann eller andre illeluktende eller skadelige stoffer til benyttet ferdselsvei — offentlig eller privat — heller ikke til vanntak der benyttes som før nevnt.

§ 5.

Drikkevann.

- a. Brønn, bekk eller annet vann hvorfra tas drikkevann til mennesker eller dyr, bruksvann til hus eller bedrift som tilbereder nærings- eller nydelsesmidler må ikke på nogen måte forurennes. Vann til slikt bruk må ikke tas fra vann- tak som ligger privet, urinsted eller gjødselopplag nærmere enn 10 meter, eller fra vanntak som kan få tilsig fra slike steder.
- b. Renvannsbrønner skal beskyttes mot overvann ved cementert kant eller en kant av stampet leire, rekkende godt over jorden. De skal tømmes og renses årlig eller efter som helserådet finner det fornødent. De skal være stensatt eller på annen måte beskyttet mot urent tilsig. De skal være forsynt med fast tilhengslet lokk, som går ut over randen eller kanten og ha fast brønnbøtte.
- c. Regnvannscisterner skal være beskyttet på samme måte.

Bedrifter.

§ 6. Ved anlegg av bedrift av enhver art skal planen for anlegget forelegges for og godkjennes av helserådet før bedriften settes i gang.

Enhver bedrift — ny som gammel — er underlagt helserådets tilsyn, og dette kan gi de påbud som av sanitære grunner anses nødvendige.

§ 7.

- a. Til bruk for mennesker må der ikke falbys, selges eller på annen måte overdras bedervede eller sundhetsskadelige nærings- eller nydelsesmidler, og heller ikke bruksgjenstander som kan være skadelige for sundheten fordi de inneholder giftige bestanddeler.
- b. Det er forbudt å selge nærings- eller nydelsesmidler, som av helserådet anses skadelige for sundheten, eller som er skikket til å skjule at vedkommende vare er bedervet.
- c. Inntil de pågjeldende mangler er rettet kan helserådet forby at der blir solgt nærings- eller nydelsesmidler som kommer fra eller falholdes på steder, hvor der ikke blir iaktatt den tilbørlige renslighet ved varenes tilvirkning, behandling, opbevaring eller forsendelse.
- d. Helserådet er i øiemed som er nevnt i denne paragraf berettiget til å fordre utlevert de nødvendige prøver, som

30 novbr.

ierne dog kan kreve betalt efter almindelig pris, hvis det ikke viser sig nødvendig å skride inn overfor vedkommende vare.

- e. Helserådet kan midlertidig forby salg og annen overdragelse av nærings- og nydelsesmidler, som er kommet fra eller selges fra steder hvor der forekommer tilfelle eller finnes nogen basilleutskiller av farlig smittsom sykdom, som kan utbredes med varene.
- f. Hvor det er nødvendig kan helserådets ordfører skride inn på helserådets vegne, men han må snarest mulig forelegge saken for helserådet. Dette kan beslutte at varer som finnes skadelige, skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommende selgers bekostning.

Fjøsstell.

§ 8.

- a. Fjøs skal være lyse. De skal holdes rene og vel luftede. Storrengjøring minst én gang årlig.
- b. Kjørene skal holdes rene.
- c. I ethvert fjøs skal der være vaskevannsfat, såpe og rent håndklæ.
- d. Den som melker, skal være iført rene klær og skal før melkingen såpevaske sine hender, og er juret eller kuas bakpart tilsølet, må der før melkingen foretas en grundig avvasking av de tilsølte partier og etterpå en fullstendig avtørring med ren, tørr klut.
- e. Melken må straks bringes ut av fjøset til rum, hvor den ikke kan trekke til sig dårlig luft eller på annen måte forurenses. Hunder og katter må holdes borte fra melkesil og spann. Siling må foretas straks etter melkingen og melken hensettes på et rent og kjølig sted. Silen må være i god stand og alltid holdes ren og være nyvasket for hver siling. Det er forbudt å sile gjennom klut som ikke er vasket og k o k t før den brukes.
- f. Er melken bestemt for salg, må aften- og morgenmelken ikke blandes sammen uten først å være helt avkjølet. Melken må hensettes i vannkjølingsrum.
- g. Melkespann skal være ordentlig fortrinnet, rustfri og rene og forsynt med tettsluttende lokk uten klut. De må ikke benyttes til transport av andre varer enn melk og må ikke stå henslengt ved veikanten, men må snarest hentes hjem og vaskes og lufttørres som i neste punkt beskrevet.
- h. Melkespann som ikke allerede er vasket og dampsterilisert fra meieriet, skal straks rengjøres på følgende måte:
 - 1. Først skylles spann og lokk to ganger med rent kaldt vann,

2. dernæst vaskes spann og lokk med varmt vann, litt kalk eller soda og stiv børste eller klut, som jevnlig må vaskes, 30 novbr.
3. atter skylling i rent koldt vann,
4. til slutt skylling i kokhett vann således at spann og lokk tørker av sig selv. Herunder er bruk av klut eller børste forbudt.
5. Derefter stilles spann og lokk til tørring på et tørt, rent, lyst og luftig sted med bunnen op.
6. Dersom spannet under tørringen er utsatt for forurensning med støv fra landevei e. l., må det før bruken skylles med rent koldt vann, som derefter helles best mulig ut.
- i. Kjøretøi eller annet befordringsmiddel som brukes til melke-transport, må holdes forsvarlig rent og ikke brukes til transport av gjødsel, avfall e. l. Det er forbudt å sitte på melkespann uten at de er dekket av en ren presenning.
- k. Melk må ikke opbevares i beboelsesrum. Kan dette ikke undgås, må melkekjørlene tildekkes. Under ingen omstendighet må melk opbevares i soverum eller sykerum.
- l. Ved sykdom blandt besetningen eller mistanke om smittsom sykdom i husstanden skal alt salg av melk stanses og forholdet meldes til nærmeste helseradsmedlem, som har å undersøke saken og gi beretning til helserådets ordfører.

Forskrifter for bakerier.

§ 9.

- a. Bakerier eller rum som står i åpen forbindelse med disse, må ikke benyttes til sovested. Gulv, vegger og tak skal være i slik stand at de lett kan vaskes. Hver dag efter endt arbeide skal gulvet vaskes omhyggelig. Vinduer og dører skal vaskes hver uke, vegger og tak minst hvert fjerdingår. Under rengjøring må alt bakverk omhyggelig tildekkes eller fjernes.
- b. Bakeribedriften uvedkommende gjenstander som kan bidra til å samle støv eller forårsake stank i arbeidsrummene eller hindre dissens rengjøring, må ikke finnes i bakeriet eller de rum som står i åpen forbindelse med dette. Heller ikke må spiseredskaper, matrester, matspann e. l., like så litt som gangklær opbevares i arbeidsrummene.
- c. Trau, bord, hyller, plater, fjeler o. s. v. må daglig gjøres rene. De må ikke brukes til å sitte på.
- d. Smør, melk o. s. v. må opbevares i rene tildekkede kar.
- e. Melsekker skal avbørstes omhyggelig før innholdet tømmes i baketrauet.
- f. Bruk av tobakk i hvilken som helst form er forbudt, likeså

30 novbr.

- å legge pipe, tobakk eller fyrstikker i bakeriet. Spyting er forbudt.
- g. Under arbeidet må bakerne være iført egen ren hvit drakt, som ikke brukes utenfor bakeriet og som vaskes minst 2 ganger ukentlig. Personer som har sår, bylder eller utsløtt på hender eller armer må ikke være beskjeftiget i bakeriet.
 - h. I bakeriet skal der være vaskestell, såpe og rene håndklær.
 - i. Bakerne skal rense sine negler og vaske omhyggelig underarmer og hender før og etter deig- og brødlagning. Likeledes vaskes hendene etter bruk av klosettet.
 - k. Ombæring og tilbringelse av brød og annet bakverk skal skje i rene kurver eller kasser som er forsynt med lokk eller er tett overbundet med ren presenning.
 - l. I hvert bakeri skal et eksemplar av disse forskrifter finnes opslått.

§ 10.

Forskrifter for butikker o. l.

- a. I butikker skal det være plakat om at spyting på gulvet og røking er forbudt. Helserådet bestemmer om der skal være spyttebakker og hvilken form og størrelse de i tilfelle skal ha, samt hvordan de skal rengjøres.
- b. Ingen må sitte på disken. Denne samt alle de i butikken brukendes redskaper såsom: Øser, kniver, vekter og mål skal til enhver tid være omhyggelig rengjorte. Til innpakning av matvarer må bare brukes rent papir, aldri avis-papir e. l.
- c. I butikker, hvor alle slags varer selges, skal matvarer være beskyttet mot støv og forurensning ved lukkede beholdere. Ost, pålegg e. l. under glassklokker eller i glasskap, likeså chokolade, sukkertøi o. l. Margarin innpakket i fabrikkens innpakning kan selges fra originalkassen, smør fra lukkede kasser eller daller. Kjøtt, fiskemat o. l. opbevares under glassklokker eller fluedeksler. Brødvarer opbevares i dertil innrettede hyller. Salt kjøtt-, sild- og fisketønner skal være vel lukkede.
- d. Der skal alltid forefinnes det fornødne til at betjeningen jevnlig kan vaske hendene. Butikker skal daglig rengjøres omhyggelig. Tørrfeining tillates aldri.
- e. Disse forskrifter skal finnes opslått i hver butikk.

§ 11.

Forskrifter for melkeutsalg.

- a. Ethvert melkeutsalg skal før det tas i bruk godkjennes av helserådet. Der skal være opslått plakat om at spyting og røking er forbudt.
- b. I utsalgs- og opbevaringsrum skal gulv, vegger og tak være i slik stand at de lett kan vaskes. Hverken utsalgs- eller

opbevaringsrum må ved dør eller annen åpning stå i for- 30 novbr.
bindelse med soverum. Der må i disse rum ikke opbevares
andre varer som kan gi melk og fløte usmak eller forurens-
ning.

- c. Hver aften vaskes gulvet. Tørrfeining er forbudt. Vinduer
vaskes hver uke. Hovedrengjøring foretas minst tre ganger
om året.
- d. Betjeningen skal være iført rent hvitt armforklæ og hvitt
hodeplagg, samt alltid ha vaskestell, såpe og håndklæ til
avbenyttelse.
- e. Melken må opbevares i rene, lukkede kar eller rene, velfor-
tinnede, lukkede spann. Målekarene må alltid være rene
og bare anvendes til sin rette bruk.
- f. Hvor salg av iskrem eller kunstig fløte foregår, skal helse-
rådet gi fornødne hygieniske regler herfor.
- g. Et eksemplar av disse forskrifter skal finnes opslått i hvert
melkeutsalg.

Bevertning og herberger.

§ 12.

- a. Hvor bevertning skjer i kafeer, bevertningssteder, ved alle
ikke helt private festlige sammenkomster, basarer, møter
o. l., skal serviset være helt, uten skår eller sprekker og skal
være rent før bruken. For opvask av servise (kopper og
annet spisestell) i herberger, losjhus, pensjonat, hotell,
bevertningssteder og forsamlingslokaler, hvor der foregår
servering, har Kongen utferdiget særskilte forskrifter som
gjelder for hele landet, jfr. kongelig resolusjon 2 februar og
rundskrivelse 27 mars 1934.
- b. I herberger eller hoteller skal værelsene daglig omhyggelig
rengjøres, vaskes og luftes. Laken, dynetrekk og putevar
skal skiftes rent, vasket og kokt, for hver gjest, og for
samme losjerende skal de skiftes rene minst en gang i uken.
Likeså håndklær. Der skal være vaskestell og vannglass
særskilt for hver gjest. På værelsene skal ikke legges flere
gjester enn at hver har minst 10 kubikkmeter rum til
rådighet.
- c. For bevertning i herberger eller hoteller gjelder de samme
forskrifter som for kafeer o. l.
- d. Privetene skal daglig eftersees og holdes rene.
- e. Kommer en vert til kunnskap om at en av hans gjester
lider av smittsom sykdom, skal helserådets ordfører straks
underrettes herom.

Smittsomme sykdommer.

§ 13.

- a. Personer som lider av smittsom tuberkulose skal melde
flytning av bosted til helserådet. Likeså skal den person

30 novbr. fra hvem smittende tuberkuløse flytter, melde dette til helserådet. Personer som lider av tuberkulose må ikke bortsettes av kommunen uten helserådets samtykke. Barn må ikke bortsettes til familier hvor der er tuberkulose i husstanden.

- b. Skolebarn som lider av utøi skal sendes hjem med skriftlig anmodning fra læreren til foreldre eller foresatte om at barnet må befries fra slik lidelse før det atter sendes på skolen. Likeså skal barn som formodes å lide av skabb eller annen smittsom sykdom, straks sendes hjem av læreren med skriftlig anmodning om at barnet må bli lægeundersøkt før det sendes på skolen igjen.
- c. Ved opptreden av sykdomstilfelle som der kan være grunn til å tro er av ondartet smittsom beskaffenhet, skal den husbond eller husfar som har gjort anmeldelse derom (ifølge sundhetsloven av 16 mai 1860) tillike dra omsorg for betryggende avsondring, så vidt omstendighetene tillater. Avsondringen må omfatte ikke alene den syke selv, men også den eller dem som pleier den syke, samt sengklær, gangklær og andre bruksgjenstander som de benytter eller som den syke har benyttet de nærmeste dager før sykdommen brøt ut. Matvarer må ikke opbevares i det rum hvor den syke opholder sig.
- d. Inntil læge er kommet til stede og har meddelt nærmere forskrifter, må samkvem mellem det sted hvor sykdommen er optrådt og andre steder innskrenkes til det minst mulige. Først og fremst må personer som hører til samme husstand som den syke ikke uten nødvendighet delta i møter eller sammenkomster av større antall mennesker. Uvedkommende personer må ikke tilstedes adgang til det rum hvor den syke opholder sig. Sammenkomster i selskapelig eller annet øiemed må ikke avholdes i det smittede hus eller på dets gårdsplass.
- e. Når læge er kommet til stede, kan han foreløbig treffe de anordninger og forføininger med hensyn til avsondring av den syke og hans omgivelser og med hensyn til rensning av sykeværelset og de under sykdommen benyttede gjenstander, som sykdommens beskaffenhet krever og omstendighetene tillater. Det må overlates til lægens skjønn efter omstendighetene å meddele forskriftene i skriftlig form. De må i hvert fall nøie efterkommes og er gjeldende til de tilbakekalles av lægen selv eller opheves av helserådet eller dets ordfører.
- f. Hvis der leveres melk eller andre fødemidler til salg fra det sted hvor sykdommen er optrådt, må dette straks opphøre inntil tillatelse er meddelt av den tilkalte læge.

- g. Barn fra den husstand hvor sykdommen er optrådt, må ikke søke skolen før tillatelse er meddelt av den tilkalt læge. Forsåvidt sykdommen optrer i lærerens husstand, og han bor i samme hus hvor skolen holdes, må denne lukkes inntil lægen har gitt nærmere bestemmelser.
- h. Så snart meddelelse om det inntrufne sykdomstilfelle og de i anledning av samme trufne forføininger er innløpet til helserådets ordfører, har denne å treffe de videre forføininger som efter tilfellets beskaffenhet er nødvendige.
- i. Gang-, sengklær og andre gjenstander som har vært brukt av personer som har lidt av smittsom sykdom eller henstått i rum, hvor disse personer har opholdt sig, må ikke avhendes eller overlates andre til bruk før de er rensset efter nærmere bestemmelse av helserådets ordfører.
- j. Rum hvor personer lidende av smittsom sykdom har opholdt sig, skal også renses efter anvisning av helserådets ordfører.

Offentlige boksamlinger.

§ 14.

- a. Bøker må ikke lånes ut til personer som lider av smittsom sykdom eller til deres husstand.
- b. Utbryter der smittsom sykdom i et hus hvor bøker er utlånt, må disse ikke innsettes i boksamlingen eller overlates andre før de er tilbørlig desinfisert.
- c. Den som forestår offentlig boksamling, skal foreta et årlig eftersyn av bøkene og herunder sørge for at bøker av et særlig smussig og fillet utseende blir kassert.

§ 15.

Almindelige bestemmelser.

Eier eller leier av hus er ansvarlig for at alle helseforskriftenes påbud huset vedkommende oppfylles.

§ 16. Fartøier som henligger innen herredet og deres besetninger er med hensyn til helseforholdene ombord undergitt helserådets bestemmelser.

§ 17. Herredstyret besørger trykt det nødvendige antall av disse forskrifter til utdeling i alle hus innen herredet.

Et eksemplar av disse forskrifter skal til enhver tid finnes utlagt i kommunelokalene og hos kretstilsynsmennene.

§ 18. Hvor forholdene gjør det påkrevet kan helserådet innrømme avvikelser fra helsevedtektenes bestemmelser. I tilfelle en hurtig avgjørelse er uomgjengelig nødvendig, kan helserådets ordfører midlertidig gi dispensasjon, men saken skal snarest mulig forelegges helserådet til endelig avgjørelse.

§ 19. Undlater nogen innen den av helserådet fastsatte frist å treffe de foranstaltninger som ifølge disse forskrifter eller ifølge helserådets lovmedholdig fattede beslutninger på-

30 novbr. hviler ham, kan helserådet la foranstaltningene utføre på hans bekostning.

§ 20. Overtredelse av disse forskrifter straffes efter den til enhver tid gjeldende lovgivning.

30 novbr. **Kronprinsregentens resolusjon.**

I medhold av § 4 i lov om Svalbard, lov nr. 11 av 17 juli 1925, bestemmes:

Villren skal hele året være fredet på Svalbard.

I spesielt videnskapelig øiemed eller hvor strengt nødvendige hensyn tilsier det kan vedkommende regjeringsdepartement eller den myndighet som dette bestemmer gi tillatelse til å felle villren på nærmere fastsatte betingelser.

Overtredelse av denne bestemmelse straffes.

Denne resolusjon trer i kraft 1 januar 1935 og gjelder inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av 1944.

30 novbr. **Kronprinsregentens resolusjon.**

1. Poststyret bemyndiges til å bestille engelske (og amerikanske) dagblad gjennom bladfirmaet Cowie & Co., London, til fremsending som korsbånd direkte til abonnentene.
2. Handelsdepartementet bemyndiges til å fastsette en fast avgift for disse bestillinger.

30 novbr. **Skrivelse fra Socialdepartementet.**

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25 april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov nr. 5 av 25 juli 1913 med enkelte redaksjonelle endringer Skien bystyres beslutning i møte 6 februar 1933 om forandring i § 2 i den gjeldende vedtekt angående luknings-tid for utsalgssteder.

Forandringen gjelder inntil videre fra og med 1 januar 1935.

Vedtekten § 2 skal herefter lyde således:

§ 2. Utsalgssteder hvor der bare selges tobakk, cigarer, cigaretter og andre artikler for tobakksrøking, spaserstokker, skrivesaker, porteføljevarer, spillkort og almindelige kort, skal holdes lukket alle hverdager fra kl. 20 til kl. 8. Nyttårs-, påske- og pinseaften samt St. Hansdag lukkes kl. 18, julaften lukkes kl. 16. Søn- og helligdager holdes lukket hele dagen.

For utsalgssteder, som bare omfatter de i § 1 og de i § 2 nevnte artikler, gjelder de foran i denne paragraf fastsatte lukningsbestemmelser.

Skriv frå Socialdepartementet.

30 novbr.

Etter fullmakt gjeven ved kongeleg resolusjon frå 25 april 1924 stadfester departementet hermed i samhøve med lov nr. 5 frå 25 juli 1913 vedtaket åt Haus heradstyre, Hordaland fylke, i møte 7 november 1934 um brigde i den vedtekta som er stadfest 9 oktober 1934 um stengjings-tid for utsalsstader.

Brigdet gjeld inntil vidare, å rekna frå og med 17 desember d. å.

Vedtekta skal etter brigdet lyde so:

§ 1.

A. Haus herad utanum Arne fabrikkstad.

Utsalsstader for varor i Haus herad utanum Arne fabrikkstad skal på kvardagar vera stengde frå kl. 21 til kl. 8½.

Jol- og nyårsaftan vert stengt kl. 18.

Sun- og helgedagar skal dei vera stengde heile dagen.

B. Arne fabrikkstad.

Utsalsstader i Arne fabrikkstad skal på kvardagar vera stengde frå kl. 19,15 til kl. 8.

Jol-, nyårs-, påske- og pinseftan vert stengt kl. 18.

Sun- og helgedagar skal dei vera stengde heile dagen.

§ 2. Etter stengjingstidi slepp ingen inn. Dei som er innkomne fær gjera sin handel.

§ 3. Brot på vedtektene vert straffa etter lova, jfr. § 339, 2 i straffelova.

Utgiver: Byråchef M. Hofgaard

Grøndahl & Søns boktrykkeri. Oslo.